

POLEMOS: Patrimoni bèl·lic i arqueologia de camps de batalla. Un portal de difusió del patrimoni bèl·lic

Xavier Rubio. Investigador

La història de la humanitat es pot contemplar des de molt diferents eixos i components, el conjunt dels quals ens dona una visió global dels diversos períodes.

El conflicte entre éssers humans ha estat una constant al llarg de la història. En algunes ocasions, les discrepàncies s'han gestionat a partir del diàleg i d'actituds racionals. En d'altres, però, aquests conflictes s'han vehiculat a través de la violència.

La guerra ha estat, al llarg de la història, l'expressió extrema de l'ús de la violència organitzada, fins i tot a nivell institucional. Els instruments de previsió i resolució de guerres han generat forces d'exèrcits permanents, que han fet ús de les més diverses indústries i desenvolupaments tecnològics.

Alhora, la guerra i els conflictes en general s'han desenvolupat en diferents entorns espacials, tot modificant-los a partir d'intervencions poliorcètiques o directament per mitjans destructius.

Aquesta part important de la història la podem explorar a partir de les diferents fonts, així com a través de l'estudi del que en podríem dir patrimoni bèl·lic que, pel que fa a les restes materials, es compondria de les diferents màquines i artefactes en joc en els diferents conflictes, els elements poliorcètics, i els paisatges escenaris dels enfrontaments (camps de batalla, ciutats bombardejades, etc.).

Per tal d'impulsar la recerca en l'entorn patrimonial de la història de la guerra cal dissenyar instruments que incorporin les darreres tecnologies i metodologies a l'abast de l'investigador, tant pel que fa als processos de recerca com als de difusió i comunicació dels treballs realitzats.

El grup de recerca DIDPATRI (Didàctica del Patrimoni, Museografia Comprensiva i Noves Tecnologies) de la Universitat de Barcelona ha posat en marxa el portal web Polemos (<http://www.polemos.org>), una iniciativa dedicada a l'estudi i la difusió del patrimoni bèl·lic.

El grup, amb una línia de recerca orientada en aquest sentit, ha participat en les intervencions museogràfiques dels conjunts fortificats d'Eivissa i Ceuta, el refugi antiaeri de La Garriga, el Pla d'Ordenació dels espais històrics de la batalla de l'Ebre i el projecte d'idees del camp d'instrucció del XVIII cos d'exèrcit de la República de Pujalt, entre d'altres.

El portal web Polemos s'ha creat amb els objectius d'oferir un espai a on contextualitzar els estudis realitzats o en marxa dels camps de batalla, espais amb intervencions poliorcètiques i elements tecnològics i maquinari vinculats a la guerra.

Concebut com a espai de difusió de la recerca, Polemos neix amb la intenció de ser un punt de referència tant per als diferents investigadors sobre el tema com per als interessats i les persones que cerquin continguts didàctics addicionals. El portal està dissenyat sobre la plataforma lliure Plone, i aprofita tota la potència d'aquest sistema per a permetre la creació de continguts de manera dinàmica i intuïtiva.

Amb la intenció de fomentar el contacte entre la comunitat científica i la societat, l'accés resta obert a tothom, així com la publicació de continguts, després de passar per un comitè assessor que assegurï la seva qualitat.

D'aquesta manera, doncs, s'espera que el portal permeti publicar a internet de manera fàcil i eficient els coneixements adquirits al llarg d'una recerca determinada. Aquest procés pot establir enllaços entre els especialistes en arqueologia, arxivística, didàctica del patrimoni, etc., camps que aporten punts de vista diferents, tot i que sovint complementaris, dels mateixos fets. D'aquesta manera és possible la creació de sinergies que explorin els conflictes bèl·lics des d'un punta de vista global, tot assegurant l'estudi i preservació del nostre patrimoni.